

Nr 67.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 15 januari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o)—21:o) hemställt.

GUSTAF.

Felix Hamrin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 januari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anmäler följande frågor om pension, att utgå å allmänna indragningsstaten, åt vissa i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

Försvarsdepartementet.

1:o.

I skrivelse till arméförvaltningens civila departement den 16 juni 1931 har *chefläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm* anhållit, att departementet måtte utverka pension från och med den 1 juli 1932 åt maskinisten vid sagda sjukhus Johan Walfrid Gottfridson.

Bihang till riksdagens protokoll 1932. 1 saml. 55 häft. (Nr 67.)

1

*Ang.
pension åt
maskinisten
vid garnisonssjukhuset
i Stockholm
J. W. Gottfridson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Gottfridson,^o som är född den 10 oktober 1864, varit anställd som maskinist vid sjukhuset sedan den 1 september 1905; att han således den 1 juli 1932 kan åberopa en anställningstid i statens tjänst av närmare 27 år; att han åtnjuter avlöning enligt 10 lönegraden 13 löneklassen av den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen, uppgående till 3,888 kronor för år; samt att han skött sina åligganden samvetsgrant, plikt-troget och med erforderlig kompetens.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens civila departement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 september 1931 an-fört, bland annat, att departementet med hänsyn till Gottfridsons levnads-ålder samt långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att Gottfridson vid avgång från befattningen som maskinist vid garnisonssjukhuset erhöle något årligt understöd av statsmedel för sin återstående levnad. Vad anginge beloppet av ett dylikt understöd, finge departementet föreslå, att detsamma be-stämdes till 1,224 kronor eller samma belopp, vartill pensionen fastställts för maskinisten vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Erik Teodor Ödmark (R. skr. nr 202: 1931, punkt 20). Ödmark, som vore född den 15 september 1864, hade varit anställd i statens tjänst i omkring 30 år och hade åtnjutit en årsavlöning av 3,750 kronor. Ödmarks anställningstid vore alltså något längre än Gottfridsons, men å andra sidan vore den sena-res årsavlöning något större än den, Ödmark åtnjutit.

Civila departementet har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Gottfridson finge från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,224 kronor.

Statskontoret, som den 19 september 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att, enär Gottfridson varit anställd såsom maskinist vid garnisonssjukhuset i Stockholm alltsedan den 1 september 1905 och då han inom kort uppnådde en ålder av 67 år, intet syntes vara att erinra mot förslaget att bereda honom pension, när han, såsom syntes vara avsett, avginge från befattningen med utgången av juni 1932. Det av arméförvaltningens civila departement föreslagna pensionsbeloppet, 1,224 kronor, vore visserligen ingalunda orimligt, men då maskinisten Ödmark, som kunde räkna trettio tjänstår, enligt 1931 års riksdags beslut erhållit pension till nämnda belopp samt Gottfridsons högre avlöning snarast syntes vara föranledd av stationering å dyrort och alltså icke borde inverka på pensionsbeloppet, föreställde sig statskontoret, att Gottfridsons kortare tjänstetid borde föranleda till en något lägre pension, högst 1,200 kronor.

Även jag finner mig böra tillstyrka, att Gottfridson beredes pension av statsmedel, när han avgår från sin befattning. I fråga om pensionsbeloppets storlek ansluter jag mig till vad statskontoret anfört och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

Departements-
chefen.

att maskinisten vid garnisonssjukhuset i Stockholm Johan Walfrid Gottfridson må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning vid garnisonssjukhuset, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

2:o.

I skrivelse till arméförvaltningens civila departement den 16 juni 1931 har *chefläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm* gjort framställning om beredande av pension åt tvättförestånderskan vid sagda sjukhus Matilda Wilhelmina Lundahl.

Ang.
pen.sion åt
tvättföre-
stånderskan
Matilda
Wilhelmina
Lundahl.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Matilda Lundahl, som är född den 4 januari 1865, varit anställd såsom tvättförestånderska vid garnisonssjukhuset sedan den 2 november 1899; att hon således den 1 juli 1932, då hon kommer att lämna sin anställning vid sjukhuset, kan åberopa en anställningstid i statens tjänst av 32 år 8 månader; att hon åtnjuter avlöning enligt 4 lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen för kvinnlig sjukvårds- och ekonomipersonal, vilken avlöning alltsedan år 1928 uppgår till 1,170 kronor om året; att hon därjämte åtnjuter förmåner av fri bostad, bränsle, lyse, kost och tvätt, vilka förmåner uppskattats till 1,197 kronor; samt att hon skött sina åligganden med plikttrohet, samvetsgrannhet, ordningssinne och arbetsamhet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens civila departement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 oktober 1931 anfört, bland annat, att departementet med hänsyn till Matilda Lundahls levnadsålder samt långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att åt henne vid avgång från befattningen som tvättförestånderska vid sjukhuset bereddes något årligt understöd av statsmedel för hennes återstående levnad.

Vad anginge beloppet av ett dylikt understöd, har departementet erinrat därom, att pension åt kvinnliga daglönare och med dem jämförliga befattningshavare pläгат avpassas med hänsyn till tjänstårens antal på

sådant sätt, att pensionen vid 25 tjänstår bestämts till 400 kronor (oreglad pension). Vid större antal tjänstår hade pensionsbeloppet ökat med 10 kronor för varje överskjutande år, medan å andra sidan vid lägre antal tjänstår beloppet reducerats med 10 kronor för varje felande år (bankoutskottets utlåtande nr 24: 1926, punkt 30). Med tillämpning i förevarande fall av dessa grunder skulle pensionsbeloppet, då Matilda Lundahl vid avgång ur tjänst komme att innehava omkring 32 tjänstår, sättas till 470 kronor, vilket belopp efter omräkning till ny pension motsvarades av ett pensionsbelopp å 876 kronor. Till samma belopp uppginge pensionen, därest den beräknades enligt grunderna för förtidspension åt övertaliga civila löntagare vid armén och marinen (Kungl. Maj:ts kungörelse den 15 januari 1926, nr 10). Enligt dessa grunder pensionerades, bland andra, vid armén anställda kokerskor, vilka i likhet med Lundahl åtnjöte avlöning enligt löneplanen för kvinnlig sjukvårds- och ekonomipersonal.

På grund av vad sålunda anförts, har departementet hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Matilda Lundahl finge från och med månaden näst efter den, varunder hon avginge från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 876 kronor.

Statskontoret, som den 3 november 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid anført, att, då sökanden, som den 4 januari 1932 uppnådde en levnadsålder av 67 år, under 32 år med synnerligen goda vitsord innehåft anställning vid garnisonssjukhuset i Stockholm, någon pension av statsmedel syntes böra utverkas åt henne att åtnjutas, sedan hon, såsom syntes vara avsett, med utgången av juni månad 1932 lämnade sin anställning. Arméförvaltningens civila departement hade föreslagit ett pensionsbelopp av 876 kronor, motsvarande vad som högst kunde i förtidspension enligt kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) tillkomma kvinnlig befattningshavare, tillhörande personalgrupp III i nämnda kungörelse. Även om sökanden icke kunde fullt jämföras med motsvarande befattningshavare vid Stockholms stads stora sjukhus, så måste dock sökanden, som, enligt vad statskontoret inhämtat, intoge en arbetsledande ställning över den av sju tvätterskor bestående personalen å garnisonssjukhusets tvättrinrättning, närmast vara att hänföra till personalgruppen II i förenämnda kungörelse. Enligt statskontorets mening borde därför pensionsbeloppet i detta fall icke understiga vad som högst kunde i förtidspension med pensionsförhöjning tillkomma kvinnlig befattningshavare i gruppen II, eller alltså 960 kronor. I övrigt har statskontoret ej haft något att erinra mot vad civila departementet hemställt.

Departements-
chefen.

Jag biträder myndigheternas förslag, att Matilda Lundahl bör beredas pension av statsmedel, då hon efter mer än 32-årigt arbete för statens

räkning lämnar sin anställning vid garnisonssjukhuset. Beträffande pensionens belopp anser jag, att Matilda Lundahl, med hänsyn till sin arbetsledande ställning och långvariga tjänstetid, bör tillerkännas något högre pension än arméförvaltningens civila departement föreslagit. Jag anser mig dock icke kunna förorda, att pensionen bestämmes på sätt, statskontoret ifrågasatt, utan synes mig en pension å 900 kronor vara i förevarande fall tillfyllest. Pensionen torde böra utgå från och med månaden näst efter den, varunder Matilda Lundahl lämnar sin anställning vid sjukhuset, och bestridas från allmänna indragningsstaten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att tvättförestånderskan vid garnisonssjukhuset i Stockholm Matilda Wilhelmina Lundahl må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

3:o.

I en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement insänd skrivelse den 18 juli 1931 har *tillförordnade militärbefälhavaren på Gotland* gjort framställning om beredande av pension åt skomakeriarbetaren vid Gotlands infanterikårs intendenturverkstäder Otto Emanuel Andersson.

Ang.
pension åt skomakeriarbetaren O. E. Andersson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Andersson, som är född den 26 februari 1866, anställdes såsom skomakare vid dåvarande Gotlands infanteriregementes intendenturverkstäder den 12 januari 1915 och allt fortfarande innehar samma befattning vid Gotlands infanterikårs intendenturverkstäder å Visborgs slätt; att han den 30 juni 1932 beräknas komma att lämna sin anställning vid kåren; att hans arbetsförmåga, enligt för honom utfärdat läkarbetyg, är nedsatt på grund av reumatism och allmän svaghet; att hans avlöning — dyrtidstillägg inberäknat — under de senaste åren uppgått till omkring 3,470 kronor för år; samt att han utfört det honom åliggande arbetet till vederbörandes fulla belåtenhet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 oktober 1931 anfört, att i betraktande av Anderssons väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och hans jämförelsevis höga ålder departementet funne det vara med billigheten överensstämmande, att han, efter erhållet avsked, komme i åtnjutande av något årligt understöd från statens sida för sin återstående levnad.

Beträffande storleken av dylikt understöd har departementet hållit före,

att Andersson, med hänsyn till att hans anställningstid i statens tjänst vid tiden för avsedda avskedstagandet den 30 juni 1932 komme att uppgå till omkring $17 \frac{1}{2}$ år, borde i oreglerad pension erhålla ett belopp av 350 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensionstillägg å 180 kronor, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 105 kronor och förhöjning II 100 kronor, eller tillhoppa 205 kronor. Pensionen skulle alltså komma att uppgå till $350 + 180 + 205 = 735$ kronor, vilket belopp, för att bliva jämnt delbart med 12, borde avjämnas nedåt till 732 kronor i enlighet med föreskrift i § 5 av sistnämnda kungörelse.

På grund av vad sålunda anförts har intendentsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Andersson finge från och med månaden näst efter den, varunder han avginge från sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 732 kronor.

Statskontoret, som den 30 oktober 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anført, att, ehuru Andersson, enligt vad handlingarna utvisade, erhållit statsanställning först den 12 januari 1915 vid nära 49 års ålder, billigheten dock syntes bjuda, att, då han nu snart vid framskriden ålder nödgades lämna sin anställning, någon pension av statsmedel utverkades åt honom. Det av arméförvaltningens intendentsdepartement föreslagna pensionsbeloppet, 732 kronor, kunde icke anses för högt tilltaget, snarare tvärt om vid jämförelse med vad som tidigare beviljats i pension vid ungefär lika lång tjänstetid som i detta fall. I sådant avseende har statskontoret erinrat exempelvis om 1928 års riksdags beslut om pension å 876 kronor åt tygarbetaren J. G. Flod, som kunde räkna 19 tjänstår, och om pension å 756 kronor åt maskinisten Olof Håkansson Levin, vilkens tjänstetid omfattade allenast 15 år (Kungl. Maj:ts prop. nr 57: 1928, punkterna 8 och 9). På grund härav och med ledning tillika av vad som med tillämpning av kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) tillkomme en civil löntagare av samma kategori och med lika lång tjänstetid som Andersson syntes det kunna ifrågasättas, huruvida icke pensionen i detta fall skäligen borde bestämmas till 852 kronor. I övrigt har statskontoret icke haft något att erinra mot vad intendentsdepartementet hemställt.

*Departements-
chefen.*

Även jag finner mig böra förorda, att Andersson vid sin avgång ur tjänst beredes pension av statsmedel. Beträffande pensionsbeloppets storlek ansluter jag mig till vad statskontoret föreslagit. Pensionen torde böra utgå från och med månaden näst efter den, varunder Andersson lämnar sin

tjänst vid inteendenturverkstäderna, och bestridas från allmänna indragningsstaten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skomakeriarbetaren vid Gotlands infanterikårs intendenturverkstäder Otto Emanuel Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

4:o.

I skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 28 oktober 1931 har *styresmannen för ammunitionsfabriken* gjort framställning om beredande av pension åt arbeterskan vid fabriken avdelning å Marieberg Hedvig Charlotta Ros. *Ang. pension åt arbeterskan Hedvig Charlotta Ros.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Hedvig Ros, som är född den 3 januari 1872, alltsedan den 1 november 1900 varit anställd i ammunitionsfabrikens tjänst; att hon under sin 31-åriga tjänstetid iakttagit ett hedrande uppförande och med flit och skicklighet utfört sitt arbete; att enligt ett för henne utfärdat läkarbetyg hennes förmåga att genom arbete försörja sig är på grund av hjärtsjukdom och kronisk blodtrycksstegring i väsentlig grad och varaktigt nedsatt; samt att hennes arbetsinkomst vid fabriken under åren 1928—1930 utgjort i medeltal omkring 1,985 kronor om året, dyrtidstillägg inräknat.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 november 1931 anfört, bland annat, att departementet ansåge det billigt, att Hedvig Ros tillerkändes pension under hennes återstående livstid. I fråga om storleken av den ifrågasatta pensionen funne departementet sig böra föreslå ett belopp av 864 kronor om året.

Artilleridepartementet har således hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att å] allmänna indragningsstaten bevilja Hedvig Ros en årlig pension under hennes återstående livstid av 864 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, under vilken hon avginge från sin tjänst vid ammunitionsfabriken.

Statskontoret, som den 17 november 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid såsom sin mening uttalat, att goda skäl syntes föreligga för utverkande av någon pension av statsmedel åt Hedvig Ros, när hon vid framskriden ålder och efter 31-årig anställning vid ammunitions-

fabriken inom kort nödgades lämna sin tjänst. Såsom framginge exempelvis av 1930 års riksdags beslut om pensioner åt ammunitionsfabriksarbeterskorna Per Jons Anna Andersson, (Kungl. Maj:ts prop. nr 57:1930, punkt 7), Anna Maria Molin och Sofia Vilhelmina Teresia Pettersson (Kungl. Maj:ts prop. nr 74:1930, punkt 8), vilka innehaft anställning i statstjänst under respektive 32, 35 och 34 år, hade pensionsbeloppet för sådan arbeterska med en tjänstetid av 30—35 år ansetts böra bestämmas till 852 kronor, och högre belopp syntes icke böra i detta fall förekomma. I övrigt har statskontoret icke haft något att erinra mot vad arméförvaltningens artilleridepartement föreslagit.

Departements-
chefen.

I likhet med myndigheterna anser jag skäligt, att pension av statsmedel beredes Hedvig Ros, när hon lämnar sin tjänst vid ammunitionsfabriken. Beträffande storleken av pensionen ansluter jag mig till statskontorets förslag och får sålunda förorda, att pensionen bestämmas till 852 kronor, motsvarande vad som tidigare beviljats arbeterska vid ammunitionsfabrik, som haft ungefärligen samma tjänstetid som Hedvig Ros. Pensionen torde böra utgå från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, och bestridas från allmänna indragningsstaten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbeterskan vid ammunitionsfabrikens avdelning å Marieberg Hedvig Charlotta Ros må från och med månaden näst efter den, varunder hon avgår från sin anställning vid fabriken, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

5:o.

Ang.
pension åt
arbeterskan
Anna Sofia
Kärrman.

I en till arméförvaltningens artilleridepartement ställd, av styresmannen för ammunitionsfabriken insänd skrivelse den 14 oktober 1931 har *arbetsofficeren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg* gjort framställning om beredande av pension åt arbeterskan vid nämnda avdelning Anna Sofia Kärrman.

Av handlingarna i ärendet framgår, att Anna Kärrman, som är född den 26 februari 1881, sedan den 13 maj 1901 varit anställd i ammunitionsfabrikens tjänst; att hon under sin tjänstetid iakttagit ett hedrande uppförande och visat god arbetsduglighet; att hennes arbetsförmåga, enligt läkarbetyg, är på grund av kronisk blodtrycksstegring för framtiden i väsentlig grad nedsatt; att hennes arbetsinkomst vid fabriken under år 1930, därest hon ej varit sjukledig under 49 dagar, skulle uppgått till 1,680 kronor 53 öre, dyrtidstillägg inberäknat; samt att hon är medellös.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 oktober 1931 anfört, bland annat, att departementet ansåge det billigt, att Anna Kärrman tillerkändes pension under hennes återstående livstid. I fråga om storleken av pensionen har departementet funnit sig böra föreslå ett belopp av 852 kronor om året.

Artilleridepartementet har således hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Anna Kärrman en årlig pension under hennes återstående livstid av 852 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då hon avginge från sin tjänst vid ammunitionsfabriken.

Statskontoret, som den 6 november 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att, enär Anna Kärrman, som visserligen endast vore 50 år gammal, på grund av sjukdom för framtiden hade sin arbetsförmåga i väsentlig grad nedsatt samt därför inom kort efter trettioårigt arbete vid ammunitionsfabriken nödgades lämna sin anställning, någon pension av statsmedel syntes böra utverkas åt henne. Då någon erinran icke syntes vara att göra vare sig beträffande det av arméförvaltningens artilleridepartement föreslagna pensionsbeloppet, 852 kronor, som motsvarade vad som plögade i pension beviljas arbeterska vid ammunitionsfabrik efter en tjänstetid av 30 år men icke uppgående till 35 år, eller mot vad departementet i övrigt föreslagit, har statskontoret tillstyrkt, att framställning måtte avlätas till riksdagen i överensstämmelse med vad artilleridepartementet hemställt.

Även jag finner mig böra förorda, att Anna Kärrman beredes pension av statsmedel med det av artilleridepartementet föreslagna beloppet, 852 kronor. Pensionen] bör utgå från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, och bestridas från allmänna indragningsstaten.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbeterskan vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Anna Sofia Kärrman må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid ammunitionsfabriken, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

6:o.

Ang.
pension åt
kördrängen
N. P. Lind-
gren.

I skrivelse till arméförvaltningens civila departement den 29 juni 1931 har *chefen för Herrevadsklosters remontdepå* gjort framställning om beredande av pension åt kördrängen vid Herrevadsklosters kungsgård Nils Peter Lindgren.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Lindgren, som är född den 25 november 1863, varit anställd vid Herrevadsklosters kungsgård alltsedan den 1 november 1903; att han under de senare åren uppburit en årslön av 720 kronor jämte naturaförmåner, värderade till 775 kronor för år; att han med synnerligen stor omtanke och nit fullgjort sina åligganden; samt att han efter erhållet avsked kommer att sakna existensmedel.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens civila departement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 oktober 1931 anfört, bland annat, att departementet med hänsyn till Lindgrens höga levnadsålder samt långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att åt Lindgren vid avgång ur tjänst bereddades något årligt understöd av statsmedel för hans återstående levnad. Vad anginge beloppet av ett dylikt understöd, har departementet, enär Lindgren i avlöningshänseende närmast syntes vara jämförlig med hästskötare (körkarl) vid remontdepå, föreslagit, att detsamma måtte bestämmas i analogi med vad som hittills pläгат tillämpas i fråga om pension åt sådan hästskötare. Departementet har i berörda hänseende erinrat därom, att riksdagen jämlikt dess skrivelse den 16 maj 1931, nr 202, punkt 43, tilldelat hästskötaren vid Herrevadsklosters remontdepå Nils Johan Bengtsson, vilken innehade 29 tjänstår och uppnått en ålder av 65 år, en årlig pension av 696 kronor. I anslutning härtill syntes pensionen åt Lindgren, vilken innehade 28 tjänstår och uppnått en levnadsålder av 68 år, böra bestämmas till samma belopp.

På grund av vad sålunda anförts har departementet hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Lindgren finge från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigades från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

Statskontoret, som den 10 november 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid yttrat, att goda skäl syntes föreligga för beredande av någon pension av statsmedel åt Lindgren, när han inom kort vid framskriden ålder och efter långvarig tjänst nödgades lämna sin anställ-

ning vid Herrevadsklosters kungsgård och den där förlagda remontdepån. Arméförvaltningens civila departement hade beträffande det föreslagna pensionsbeloppet, 696 kronor, åberopat 1931 års riksdags beslut om pension åt hästskötaren vid nämnda depå N. J. Bengtsson, och, enligt vad som framginge av punkten 5 i Kungl. Maj:ts proposition nr 153: 1931, hade pensionen i nämnda och liknande fall ansetts böra avpassas enligt bestämmelserna i kungörelsen den 8 april 1925 (nr 87) med grunder för pensionering av vissa icke-ordinarie befattningshavare vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt Strömsholms hingstdepå. Då det föreslagna beloppet överensstämde med vad som enligt nämnda grunder skulle under motsvarande förhållanden hava tillkommit en stallbetjänt vid hingstdepå utan annan avvikelse, än att beloppet jämkats uppåt för att bliva jämnt delbart med tolv, syntes intet vara att erinra mot förslaget. Statskontoret har alltså tillstyrkt, att framställning till riksdagen måtte avlätas i enlighet med civila departementets hemställan.

I likhet med myndigheterna anser jag, att Lindgren bör beredas pension från allmänna indragningsstaten, när han lämnar sin anställning vid Herrevadsklosters kungsgård. Beträffande storleken av pensionen ansluter jag mig till civila departementets, av statskontoret biträdda förslag, och tillstyrker alltså, att pensionen bestämmes till 696 kronor. Pensionen torde böra utgå från och med månaden näst efter den, varunder Lindgren avgår från tjänsten, och bestridas från allmänna indragningsstaten.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kördrängen vid Herrevadsklosters kungsgård Nils Peter Lindgren må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning vid kungsgården, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

7:o.

I en till arméförvaltningens intendentsdepartement ställd, av nämnda departement jämte eget utlåtande den 20 mars 1931 överlämnad skrivelse har *chefen för Svea ingenjörkår* hemställt om beredande av pension åt förra tvätförestånderskan vid nämnda kår Märta Karlsson.

*Ang
pension åt
förra tvätt-
föreständer-
skan vid
Svea ingenjör-
kår Märta
Karlsson.*

Av handlingarna i ärendet framgår, att Märta Karlsson, som är född den 10 maj 1868, från och med den 1 juni 1913 till och med den 14 oktober 1927, innehåft anställning såsom tvätförestånderska vid förenämnda

kår; att hon från och med den 15 oktober 1927, från vilken tidpunkt kårens tvätt ombesörjts vid arméns tvättanstalt i Stockholm, till och med utgången av januari månad 1931 handhaft sorteringen m. m. av kårens tvättpersedlar samt sedan februari månad sistnämnda år beretts arbete å kårens skrädderi-verkstad; att hon enligt ett för henne utfärdat läkarintyg lider av hjärtfel, på grund varav hennes arbetsförmåga är nedsatt till mindre än $\frac{1}{3}$ av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan; att hon under de senare åren vid kåren uppburit en avlöning, som — frånsett dyrtidstillägg — uppgått till 1,800 kronor för år; att hon på ett förtjänstfullt sätt utfört sitt arbete vid kåren; samt att hon visserligen äger 3,000 kronor i sparbanksmedel men i övrigt saknar egna medel och att hon ej åtnjuter underhåll och vård av annan person.

Arméförvaltningens intendentsdepartement har i sitt förenämnda utlåtande anfört, att i betraktande av Märta Karlssons jämförelsevis långa och väl vitsordade verksamhet i statens tjänst och då indragningen av kårens tvätt-inrättning icke kunde anses stå i samband med införandet av 1925 års försvarsorganisation samt Märta Karlsson förty icke syntes kunna tillerkännas förtidspension jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen, departementet funne det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att hon efter erhållet avsked från sin anställning vid kåren komme i åtnjutande av årligt understöd från statens sida i form av pension från allmänna indragningsstaten.

Vad beträffar storleken av dylikt understöd, har departementet hållit före, att, då ifrågavarande arbeterskas anställningstid i statens tjänst inom loppet av år 1931 komme att uppgå till 18 år, understödet till henne i enlighet med i allmänhet tillämpade beräkningsgrunder borde bestämmas till 330 kronor för år med därå enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer utgående pensionstillägg samt å pensionen och nämnda pensions-tillägg jämlikt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer belöpande förhöjningar, att åtnjutas från och med månaden näst efter den, under vilken hon avginge från sin anställning vid kåren.

På grund av vad sålunda anförts och under åberopande av 1929 års riksdags skrivelse nr 215, punkt 40, i ärende angående pension åt tvättförestånderskan Carolina Carlsson, född Edin, har intendentsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Märta Karlsson finge från och med månaden näst efter den, under vilken hon avginge från sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av förenämnda storlek.

Statskontoret, som den 13 april 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att omständigheterna i förevarande fall vore i allt väsentligt likartade med dem, som föranledde 1929 års riksdag att bevilja pension å 696 kronor åt tvättförestånderskan Carolina Carlsson, född Edin, vilket belopp också ungefärligen motsvarade vad arméförvaltningens intendentsdepartement i ärendet föreslagit. Ej heller i övrigt har statskontoret haft något att erinra mot intendentsdepartementets hemställan.

Under hänvisning till riksdagens beslut i det av myndigheterna åberopade ärendet tillstyrker jag utverkande av pension åt Märta Karlsson till belopp av 696 kronor och hemställer alltså, Departements-
chefen.

att förra tvättförestånderskan vid Svea ingenjörkår Märta Karlsson må från och med månaden näst efter den, under vilken hon avgår från sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

8:o.

I en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens civila departement insänd skrivelse av den 26 maj 1931 har *chefen för Svea ingenjörkår* gjort framställning om pension åt kokerskan vid kårens matinrättning i Frösundavik Emilia Andersson, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten komme att äga rum.

*Ang.
pension åt
kokerskan
Emilia
Andersson.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Emilia Andersson, som är född den 7 april 1872, varit anställd vid kåren såsom kokerska sedan den 1 maj 1913; att hon i kontanta avlöningsförmåner under ett vart av åren 1926—1930 uppburit respektive 1,017, 1,011, 1,122, 1,215 och 1,194 kronor, varjämte i naturaförmåner utgått fri bostad, kost, bränsle, lyse och tvätt, uppskattade till ett årligt värde av 1,037 kronor; att hon under sin tjänstetid vid kåren utfört sitt arbete på ett förtjänstfullt sätt; samt att hon enligt läkarutlåtande lider av dubbelsidig kronisk mellanörinflammation, neuros, högt blodtryck, dövhet och åderbräck m. m.

Arméförvaltningens civila departement har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 juni 1931 anfört, att departementet med hänsyn till Emilia Anderssons anställningstid — 18 år — samt i betraktande av att hon till följd av nedsatt arbetsförmåga måste lämna sin anställning ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att något årligt understöd av statsmedel bereddades henne vid avgång ur tjänsten. — Vad anginge beloppet av dylikt understöd, erinrade departementet därom, att pensioner till kokerskor vid armén under de senaste åren bestämts i enlighet med de grunder, enligt vilka förtids-

pensioner utginge till vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen (R. skr. 214:1927, punkt 48; 215:1929, punkt 31; 369:1930, punkt 22, och 202:1931, punkt 31). Utmätt enligt dessa grunder skulle den Emilia Andersson tillkommande pensionen uppgå till 684 kronor ($530 + 42 + 117 = 689$ eller efter avrundning 684 kronor). Pensionen borde i enlighet med vad i allmänhet pläгат ske tillkomma henne från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigats från sin anställning vid kåren.

På grund av vad sålunda anförts har departementet hemställt, *dels* att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Emilia Andersson finge från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigats från sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 684 kronor, *dels ock* att Kungl. Maj:t ville medgiva, att från vederbörande anslag till extra utgifter finge tillsvidare, räknat från och med månaden näst efter den, då avgång ur tjänsten ägde rum, i avräkning å blivande pension till Emilia Andersson utbetalas understöd med förslagsvis 55 kronor i månaden (ungefärligen $\frac{1}{12}$ av det föreslagna pensionsbeloppet), intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligen prövad.

Statskontoret, som den 30 juli 1931 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid tillstyrkt bifall till civila departementets förslag.

Enligt brev den 4 september 1931 har Kungl. Maj:t medgivit, att till Emilia Andersson finge, räknat från avgången ur tjänst, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 50 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligen prövad, med skyldighet för henne att i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit det medgivna understödet, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning skulle ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtids-tillägg.

Departements-
chefen.

Lika med myndigheterna anser jag skäligt, att pension beredes Emilia Andersson. Då jag i fråga om pensionsbeloppets storlek och jämväl i övrigt ansluter mig till vad myndigheterna föreslagit, får jag sålunda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kokerskan vid Svea ingenjörkårs matinrättning i Frösundavik Emilia Andersson må från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från tjänsten ägt rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 684 kronor, varvid skall iakttagas den henne jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 4 september 1931 ålagda återbetalnings-skyldigheten.

9:o.

I en till chefen för östra arméfördelningen ingiven och av denne till arméförvaltningens civila departement insänd skrivelse av den 7 september 1931 har *sekundchefen för livregementet till häst* gjort framställning om beredande av pension åt kokerskan vid regementets matinrättning Ulrika Eleonora Lindholm.

Ang.
pension åt
kokerskan
Ulrika
Eleonora
Lindholm.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Ulrika Eleonora Lindholm, som är född den 11 mars 1860, varit anställd såsom kokerska dels vid förutvarande livgardet till häst från och med den 27 oktober 1913 till och med den 31 december 1927, dels ock i samma befattning vid livregementet till häst sedan den 1 januari 1928; att hon sålunda den 27 oktober 1931 kan räkna en anställningstid i statens tjänst av 18 år; att hon i kontanta avlöningsförmåner, dyrtidstillägg inberäknat, under åren 1926—1930 uppburit i medeltal omkring 1,090 kronor om året, varjämte i naturaförmåner utgått fri bostad, vedbrand, lyse och portion till ett för år 1931 beräknat värde av tillsammans omkring 775 kronor; att hon under sin anställningstid vid regementet och vid förutvarande livgardet till häst städse med plikttrohet, nit och intresse fullgjort sina åligganden; samt att hon enligt läkarbetyg lider av åderförkalkning och astma, i anledning varav hon är för all framtid oförmögen att sköta sin tjänst.

Arméförvaltningens civila departement har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 oktober 1931 anført, bland annat, att, med hänsyn till att Ulrika Lindholm varit anställd i statens tjänst omkring 18 år samt i betraktande av att hon till följd av ålder och sjukdom måste lämna sin anställning, departementet ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att något årligt understöd bereddades henne vid avgång från kokerskebefattningen. Vad anginge beloppet av ett dylikt understöd, har departementet erinrat därom, att pensioner åt kokerskor vid armén under de senaste åren bestämts i enlighet med de grunder, enligt vilka förtidspension utginge till vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen (R. skr. nr 369: 1930, punkt 22 och 202: 1931, punkt 31). Utmäkt entigt dessa grunder skulle den Ulrika Lindholm tillkommande pensionen uppgå till 684 kronor ($530 + 42 + 117 = 689$, efter avrundning 684). Pensionen syntes, i enlighet med vad i allmänhet plägade ske, böra tillkomma Ulrika Lindholm från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigats från sin anställning vid regementet.

På grund av vad sålunda anförs har arméförvaltningens civila departement hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Ulrika Lindholm finge från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigades från sin anställning vid regementet, under sin

återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 684 kronor.

Statskontoret, som den 30 oktober 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att statskontoret med hänsyn till de i detta fall föreliggande omständigheterna ansåge, att pension av statsmedel borde utverkas åt Ulrika Lindholm. Då statskontoret icke funnit anledning till erinran emot vad arméförvaltningens civila departement i sådant hänseende föreslagit, har statskontoret tillstyrkt, att framställning måtte avlätas till riksdagen i enlighet med nämnda departements hemställan.

*Departements-
chefen.*

I likhet med myndigheterna anser jag, att Ulrika Lindholm bör vid sin avgång ur tjänst beredas någon pension av statsmedel. Mot det föreslagna pensionsbeloppet har jag icke något att erinra. Pensionen torde böra utbetalas från allmänna indragningsstaten och utgå från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid regementet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kokerskan vid livregementets till häst marinrättning Ulrika Eleonora Lindholm må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 684 kronor.

10:o.

*Ang.
pension åt
sömmerskan
Matilda
Vilhelmina
Jonsson.*

I en till Kungl. Maj:t ställd, av chefen för östra brigaden med tillstyrkan till arméförvaltningens intendentsdepartement överlämnad skrivelse av den 2 juni 1931 har *chefen för Göta ingenjörkår* gjort framställning om beredande av pension åt sömmerskan vid kårens intendenturverkstäder Matilda Vilhelmina Jonsson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Matilda Vilhelmina Jonsson, som är född den 10 februari 1879, varit anställd såsom sömmerska vid förutvarande Smålands husarregemente under tiden från och med den 10 oktober 1913 intill tidpunkten för detta regementes indragning eller till och med den 31 mars 1928; att hon från och med den 1 april 1928 innehaft och alltjämt innehar enahanda befattning vid Göta ingenjörkår; att enligt för henne utfärdat läkarintyg hennes arbetsförmåga på grund av sjukdom (nervsvaghet, kraftlöshet m. m.) är i väsentlig grad nedsatt och att ned-

sättningen i arbetsförmågan sannolikt är för framtiden bestående; att hon på grund av sin sjukdom beräknas icke kunna kvarstå i tjänst längre än till utgången av juni månad 1932; att hon under åren 1926—1930 vid kåren uppburit en avlöning av i medeltal omkring 1,370 kronor förutom dyrtidstillägg; samt att hon städse ådagalagt nit och intresse i sitt arbete och fört en hedrandeandel.

Arméförvaltningens intendentsdepartement har i skrivelse den 6 november 1931 anfört, bland annat, att departementet i betraktande av Matilda Vilhelmina Jonssons väl vitsordade verksamhet i statens tjänst samt med hänsyn till hennes klena hälsotillstånd funne det vara med billigheten överensstämmande, att hon efter erhållet avsked komme i åtnjutande av något årligt understöd av statsmedel.

Beträffande storleken av nämnda understöd har departementet anfört följande:

Matilda Vilhelmina Jonsson syntes på grund av längden av sin anställningstid, vilken vid den beräknade avgången ur tjänst, den 30 juni 1932, komme att uppgå till 18 år 8 månader 22 dagar, böra i oreglerad pension erhålla ett belopp av 300 kronor för år. Till detta belopp borde läggas det pensionstillägg å 180 kronor för år, som omförmäldes i kungörelsen den 15 juni 1922, nr 360. De förhöjningar, som med tillämpning av föreskrifterna i kungörelsen den 18 juni 1925, nr 280, belöpte å ifrågavarande pension och pensionstillägg, utgjorde: förhöjning I 92 kronor och förhöjning II 150 kronor, eller tillhoppa 242 kronor. Pensionen skulle alltså komma att uppgå till $300 + 180 + 242 = 722$ kronor. Jämlikt § 4 mom. 1 B. av sistnämnda kungörelse finge emellertid uti här ifrågavarande fall ny pension utgå med ett belopp av högst 696 kronor.

På grund av vad sålunda anförts har intendentsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Matilda Vilhelmina Jonsson finge från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigades från sin befattning vid Göta ingenjörkår, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

Statskontoret, som den 21 november 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört i huvudsak följande:

Matilda Vilhelmina Jonsson hade visserligen icke uppnått sådan levnadsålder, då pensionering i allmänhet plägade ifrågakomma. Emellertid vore hon enligt läkarintyg sjuklig och hennes arbetsförmåga att anse såsom för framtiden i väsentlig grad nedsatt, och vore det avsett, att hon med utgången av juni månad 1932 skulle lämna sin anställning, som hon med goda vitsord skött under 18 år. Här föreläge ungefär liknande omständigheter, som föranlett till beviljande vid 1928 års riksdag av pension å 564 kronor åt sömmerskan vid Västerbottens regementes intendenturverkstäder Hildur Kristina Emelie Sjögren (R. skr. nr 352, punkt 37) och vid 1930 års riksdag av pension å samma belopp åt sömmerskan vid

Västernorrlands regementes skrädderiverkstad Olga Karolina Vikberg (R. skriv. nr 369, punkt 58). I nu förevarande fall, där en några år längre tjänstetid kunde åberopas, syntes pensionen böra bestämmas till ett något högre belopp, förslagsvis 600 kronor. I övrigt hade statskontoret icke något att erinra mot vad intendentsdepartementet hemställt.

Departements-
chefen.

I överensstämmelse med vad i tidigare liknande fall förekommit synes pension av statsmedel böra beredas Matilda Vilhelmina Jonsson. Beträffande storleken av pensionen anser jag, att högre pensionsbelopp icke bör ifrågakomma än som föreslagits av statskontoret. Jag ansluter mig alltså till detta förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att sömmerskan vid Göta ingenjörkårs intendenturverkstäder Matilda Vilhelmina Jonsson må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

11:o.

Ang. pension
åt skräddar-
mästaren P. S.
A. Sjööman.

I en till marinförvaltningen ställd, den 28 mars 1931 dagtecknad och av marinförvaltningen med eget utlåtande den 21 maj 1931 överlämnad skrivelse har *stationsbefälhavaren vid flottans station i Stockholm* anhållit, att ämbetsverket måtte utverka, att en årlig pension måtte tillerkännas skräddarmästaren vid skeppsgossekåren i Marstrand Patrik Simon Amandus Sjööman.

Av handlingarna i ärendet framgår, att Sjööman är född den 19 oktober 1861; att han anställdes vid kåren den 25 oktober 1907; att han enligt gällande kontrakt åtnjuter ett arvode av 200 kronor för månad under tiden september—juni med skyldighet för honom att, därest så påfordras, tjänstgöra även å övriga delar av året mot enahanda gottgörelse som för kortare tider, beräknad på så sätt, att $\frac{1}{30}$ av månadsarvodet utgör en daglön och $\frac{1}{8}$ av daglönen timpenning; samt att hans åligganden avse undervisning och ledning av skeppsgossarna i förekommande, till skräddaryrket hörande arbeten i och för underhåll av deras kronobeklädnadsersedlar och att, i den mån ifrågavarande arbeten icke kunna eller hinna utföras av skeppsgossarna själva, verkställa desamma ävensom att utföra erforderliga ändringsarbeten av skeppsgossarnas beklädnad.

Marinförvaltningen har i sitt förenämnda utlåtande anfört, att, då Sjööman — vilken enligt uttalande av chefen för skeppsgossekåren i Marstrand

vore att anse som arbetsförman — icke vore delägare i flottans pensionskassa, han icke kunde tillerkännas pension såsom mästare. Då han icke vore anställd såsom daglönare vid marinen, vore han ej heller berättigad till pension enligt kungörelsen den 25 november 1910 (nr 130 sid. 6) angående pensionering av de vid marinen anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare. Därest sistnämnda förhållande varit för handen skulle Sjööman, om han kvarstode i tjänst till och med den 25 oktober 1932, då han innehade 25 tjänstår från 20 års ålder, vara berättigad att i pension åtnjuta 816 kronor, om han ansåges vara daglönare, och 924 kronor, om han ansåges vara daglönarförman.

Med hänsyn till Sjöömans ålder och väl vitsordade tjänstgöring syntes emellertid med rättvisa och billighet förenligt, att Sjööman, efter det han varit i tjänst 25 år, tillerkändes pension och då Sjööman närmast borde jämföras med en daglönarförman, har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Sjööman finge från och med dagen efter den, då han avginge eller erhöle avsked från sin tjänst, under förutsättning att avgången eller avskedet skedde tidigast den 25 oktober 1932, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 924 kronor.

Direktionen över flottans pensionskassa, vars yttrande i ärendet inhämtats av marinförvaltningen, har på de av marinförvaltningen angivna skälen förordat, att förslag i ämnet förelägges riksdagen av den innebörd, marinförvaltningen angivit.

Statskontoret, som den 17 juni 1931 avgivit infordrat utlåtande, har därvid anfört, att vad handlingarna innehöller om Sjöömans anställning och verksamhet vid skeppsgossekåren i Marstrand syntes böra föranleda till utverkande åt honom av någon pension av statsmedel, när han vid framskriden ålder och lång tjänstetid lämnade sin befattning. Mot det av marinförvaltningen föreslagna pensionsbeloppet, 924 kronor, motsvarande vad som i pension skulle hava tillkommit honom såsom förman, om pensioneringsgrunderna beträffande daglönare varit i detta fall tillämpliga, syntes intet vara att erinra. Jämväl i övrigt har statskontoret anslutit sig till marinförvaltningens förslag.

Även jag finner mig böra förorda, att Sjööman beredes pension av statsmedel. Vad angår pensionsbeloppets storlek, torde detsamma, vid det förhållande att Sjööman synes böra likställas med arbetsförman, bestämmas i överensstämmelse med vad myndigheterna föreslagit eller till 924 kronor. Under åberopande härav får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att skraddarmästaren vid skeppsgossekåren i Marstrand Patrik Simon Amandus Sjööman må från och med månaden näst efter den, då han avgår från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 924 kronor.

Socialdepartementet.

12:o.

Ang.
pension
åt extra
snickaren
A. G. J. son
Öberg.

I en till medicinalstyrelsen ställd skrivelse har *direktionen för Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn*, med föranledande av en av extra snickaren vid sjukhuset Anders Gustav Johansson Öberg hos *direktionen* gjord ansökning, hemställt om beredande av pension åt Öberg.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Öberg, som är född den 27 december 1853, under tiden den 15 februari 1898—den 7 november 1912, den 11 juli 1915—den 7 augusti 1916 samt från och med den 22 februari 1918 såsom extra snickare arbetat vid omförmälda sjukhus; att han på ett mycket förtjänstfullt sätt skött sitt arbete och alltid iakttagit ett hedrande uppförande; att hans avlöning utgått i form av timpenning (under senare år 90 öre i timmen) och i medeltal under åren 1926—1930 uppgått till omkring 2,140 kronor; samt att Öberg är ägare till en fastighet, taxerad till 3,500 kronors värde, och ett sparat kapital av 2,000 kronor och därutöver icke har annan inkomst än den, han erhåller från sjukhuset.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *medicinalstyrelsen* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 24 november 1931 anfört, bland annat, följande:

Ehuru Öberg icke innehaft någon befattning vid sjukhuset, syntes det med hänsyn till den långa tid, varunder han arbetat för sjukhusets räkning, behjärtansvärt, att något understöd bereddades honom, då hans höga ålder numera gjorde honom urståndsatt till arbete.

Riksdagen hade förut beviljat understöd åt extra arbetare vid sinnessjukhusen. Sålunda hade år 1923 snickaren vid Malmö asyl N. Nelin beviljats ett understöd av 600 kronor (R. skr. nr 322: 1923, punkt 23) och år 1925 extra målaren vid dåvarande Uppsala hospital och asyl A. A. Heinrichi beviljats ett understöd av 500 kronor (R. skr. nr 114: 1925, punkt 10).

Under åberopande av vad sålunda anförts har *medicinalstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen tillerkänna Öberg ett årligt understöd till skäligt belopp, förslagsvis 600 kronor, att under hans återstående livstid utgå å allmänna indragningsstaten.

Statskontoret, som den 19 december 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att statskontoret visserligen icke kunde undgå att hysa någon tvekan, då det gällde att av statsmedel bereda pension eller understöd åt personer, vilka icke kunde sägas innehava statlig anställning. Men med hänsyn till att riksdagen tidigare i ett likartat fall (R. skr. nr 322:1923, punkt 23) beviljat sådan förmån, ansåge sig statskontoret icke böra motsätta sig, att jämväl i föreliggande fall dylikt understöd utverkades av riksdagen. Mot den av medicinalstyrelsen föreslagna beräkningen av understödsbeloppet hade statskontoret icke något att erinra.

Enligt vad jag inhämtat, har Öberg under de förut angivna tider, då han arbetat vid Mariebergs sjukhus, icke utfört annat lönarbete samt vid sjukhuset haft praktiskt taget permanent och i avseende å den dagliga arbetstiden full sysselsättning. Vid sådant förhållande och med hänsyn till riksdagens beslut i tidigare liknande fall vill jag icke motsätta mig, att pension av statsmedel tillerkännes Öberg. Beträffande pensionsbeloppet ansluter jag mig till myndigheternas förslag. Pensionen torde böra utgå från och med månaden näst efter den, varunder Öberg lämnar sitt arbete vid sjukhuset, och bestridas från allmänna indragningsstaten.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att extra snickaren vid Mariebergs sjukhus vid Kristinehamn Anders Gustav Johansson Öberg må från och med månaden näst efter den, varunder hans arbete vid sjukhuset upphör, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Kommunikationsdepartementet.

13:o.

I skrivelse den 21 september 1931 har *byggnadsstyrelsen* gjort framställning om beredande av pension åt tillsyningsmannen vid Läckö slott Anders Wilhelm Åkervall.

*Ang.
pension åt
tillsynings-
mannen vid
Läckö slott
A. W. Åker-
vall.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Åkervall, som är född den 4 april 1851, förordnades till tillsyningsman vid Läckö slott den 13 januari 1894; att hans årliga arvode utgjort 100 kronor till och med år 1902, 150 kronor åren 1903—1916, 250 kronor år 1917, 350 kronor åren 1918—1922 samt 400 kronor från och med år 1923; att dessa arvoden utgått av de till byggnadsstyrelsens förfogande ställda anslagen till byggnader och reparationer; att Åkervall till och med den 24 juli 1926 ägt att vid visning av

slottet uppbära eventuella avgifter av besökande; att han från sistnämnda dag tillerkänts ett arvode av 500 kronor om året för bestyret med försäljning av biljetter till besökande ävensom provision efter viss procent av inkomsten av försålda biljetter, vilken provision uppgått till 170 kronor 62 öre år 1926, 523 kronor 20 öre år 1927, 580 kronor 50 öre år 1928, 909 kronor 52 öre år 1929 samt 926 kronor 62 öre år 1930; att han alltifrån sin anställning åtnjutit fri bostad, vilken förmån kunde beräknas till 300 kronor årligen, ävensom dispositionsrätt till visst jordområde; samt att han under de senaste sju åren taxerats till inkomst- och förmögenhets-skatt för ett taxerat belopp av i medeltal 2,171 kronor.

Byggnadsstyrelsen har i sin framställning anfört, bland annat, att styrelsen ansåge, att Åkervall, som vore över 80 år gammal, borde ersättas med en yngre tillsyningsman. Då han i nära 38 år på ett samvetsgrant och pliktstroget sätt skött sina icke oväsentliga uppgifter såsom den daglige vårdaren av Läckö slott, syntes det byggnadsstyrelsen vara med rättvisa förenligt, att han efter avgången från sin befattning eller från och med den 1 juli 1932 bereddes någon statspension.

Det Åkervall tillkommande pensionsbeloppet syntes enligt styrelsens förmenande böra grundas på dennes sammanlagda årliga förmåner sålunda:

fri bostad	kronor	300
arvode	»	400
arvode för biljettförsäljning	»	500
provision å sålda biljetter, i medeltal för åren 1927—1930 ..	»	735

Summa kronor 1,935.

Pensionen syntes böra utgå med $\frac{2}{3}$ av detta belopp eller i runt tal 1,300 kronor.

Byggnadsstyrelsen har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Åkervall finge från och med den 1 juli 1932 under sin återstående livstid från statsverket uppbära en årlig pension å 1,300 kronor.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län har i skrivelse till byggnadsstyrelsen uttalat sin anslutning till en framställning om pension åt Åkervall. Därvid har länsstyrelsen framhållit det angelägna i, att Åkervall snarast möjligt pensionerades, så att befattningen i fråga kunde tillsättas med en yngre, fullt kvalificerad kraft.

Statskontoret, som den 10 oktober 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att, då Åkervall vid synnerligen framskriden ålder och efter lång anställningstid inom kort nödgades lämna sin befattning såsom tillsyningsman vid Läckö slott, någon pension av statsmedel

syntes böra beredas honom. Det vore därför allenast i fråga om pensionsbeloppet, som statskontoret i någon mån tvekade att tillstyrka byggnadsstyrelsens förslag. Det föreslagna pensionsbeloppet vore avpassat efter vad befattningen givit i inkomster under de senaste åren, däri inberäknad provisionen å uppburna biljettförsäljningsmedel, vilken inkomst till följd av allmänhetens intresse för resultatet av det pågående restaureringsarbetet m. m. sprungit upp till oväntad höjd. Det skulle kunna ifrågasättas, huruvida vid avpassande av pension i detta fall hänsyn borde tagas till nämnda provision och om icke allenast den fasta inkomsten, vilken med inberäkning av det uppgivna värdet av förmånen av fri bostad uppginge till 1,200 kronor, borde läggas till grund för beräkningen av pensionsbeloppet, som alltså enligt vanligen tillämpade regler skulle uppgå till $\frac{2}{3}$ därav. Statskontoret ville dock icke yrka på ett sådant förfarande i detta fall utan ville förorda, att avseende i någon mån fästes vid provisionsinkomsten. Bland dem, som i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen upptagits under grupp III såsom eventuellt berättigade till någon sådan förmån, vore tillsyningsmän vid militära etablissemanger; och högsta pensionsbeloppet för dylik löntagare skulle vid minst 30 års anställningstid utgöra 1,152 kronor, däri inberäknat förhöjning I enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280). Med erinran tillika att pension å 1,152 kronor av 1930 års riksdag (R. skr. 369, punkt 49) tillerkänts slottsvaktmästaren å Karlberg J. G. Holmer finge statskontoret framhålla, att nämnda belopp syntes vara det högsta, som i detta fall kunde ifrågakomma i pension. Statskontoret hyste å andra sidan den uppfattningen, att de i detta fall föreliggande särskilda omständigheterna gäve skälig anledning att icke fastställa ett lägre pensionsbelopp för Åkervall än det nämnda.

Av skäl, som myndigheterna anført, anser jag, att pension av statsmedel bör beredas Åkervall vid hans avgång ur tjänst. Vad pensionens storlek beträffar, synes mig densamma, i överensstämmelse med vad statskontoret föreslagit, böra bestämmas till 1,152 kronor och utbetalas från allmänna indragningsstaten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att tillsyningsmannen vid Läckö slott Anders Wilhelm Åkervall må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

*Departements-
chefen.*

Ecklesiastikdepartementet.

14:o.

Ang.
pension åt
amanuensen
Ester Maria
Heloise Ed-
quist.

I skrivelse den 11 augusti 1931 har *Uppsala domkapitel*, med föranledande av en av amanuensen hos domkapitlet Ester Maria Heloise Edquist gjord framställning, anhållit om utverkande av pension åt Edquist.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Ester Edquist, som är född den 26 november 1872, efter avslutade skolstudier vid högre elementarläroverk för flickor och en tids utövande av lärarinneverksamhet den 15 juni 1895 anställdes hos Uppsala domkapitel, i vars tjänst hon alltjämt kvarstår; att hon hos domkapitlet tjänstgjort såsom biträde från och med den 15 juni 1895 till och med den 30 april 1907, såsom extra ordinarie amanuens från och med den 1 maj 1907 till och med den 31 december 1921 samt såsom amanuens under tiden därefter; att Kungl. Maj:t den 4 augusti 1928 med avseende å bestämmelserna i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 261) angående antagande av befattningshavare vid domkapitlens expeditioner m. m. medgivit, att den omständigheten, att Ester Edquist icke avlagt sådana kunskapsprov, vilka äro föreskrivna för utövande av domarämbete, ej skulle utgöra hinder för domkapitlet i Uppsala att förordna henne till innehavare av amanuensbefattningen hos domkapitlet; att hon under senaste år åtnjutit lön enligt 16 lönegraden 18 löneklassen i den för extra ordinarie tjänstemän vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, gällande löneplanen; samt att hon under tiden 8 oktober—1 november 1928 efter förordnande uppehållit befattning såsom stiftsnotarie.

I sin förberörda skrivelse har domkapitlet framhållit den stora skicklighet, det intresse och den outtröttliga arbetsvilja, varmed Ester Edquist under de många åren skött sin tjänst hos domkapitlet och som enligt domkapitlets förmenande gjorde henne i hög grad förtjänt av högsta möjliga pension, då hon på grund av sin ålder och vacklande hälsa bleve nödsakad att frånträda amanuensbefattningen.

Domkapitlet har hemställt, att Ester Edquist måtte från och med månadens näst efter den, varunder hon efter uppnådd ålder av 60 år bleve entledigad från amanuensbefattningen, komma i åtnjutande av pension till belopp av lägst 2,580 kronor om året, motsvarande efter 15 procent reduktion pensionsunderlaget för ordinarie kvinnlig befattningshavare i 16:de lönegraden.

Statskontoret, som den 1 september 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört följande:

Med hänsyn till vad handlingarna innehöлле ansåge statskontoret goda skäl föreligga för utverkande av pension åt Ester Edquist, när hon efter snart uppnådd levnadsålder av 60 år komme att lämna sin långvariga anställning såsom amanuens hos Uppsala domkapitel.

Vid beräkningen av pensionsbeloppet hade domkapitlet utgått från det pensionsunderlag av 3,036 kronor, som gällde för ordinarie kvinnlig befattningshavare i samma lönegrad — den 16:e — som den, Ester Edquist tillhörde, och av anledning att pensionsavgifter i detta fall icke erlagts vidtagit en reduktion av sistnämnda belopp med 15 procent. Ett sådant beräkningssätt hade visserligen någon gång tillämpats, men under senare åren hade i liknande fall såsom utgångspunkt pläгат tagas de grunder för pensionering av icke-ordinarie befattningshavare, som föreslagits i det av särskilda sakkunniga den 29 mars 1927 avgivna betänkandet angående ny civil pensionslag m. m. (t. ex. Kungl. Maj:ts proposition nr 124: 1930 angående pension åt amanuensen E. Lindström). För kvinnlig icke-ordinarie befattningshavare i 16:de lönegraden utgjorde pensionsunderlaget enligt berörda förslag 2,844 kronor. Med iakttagande att detta belopp, såsom i liknande fall ägt rum, borde reduceras med ungefär $\frac{1}{10}$ på grund av att pensionsavgifter icke erlagts, komme man även på denna väg till ungefärligen samma pensionsbelopp som det av domkapitlet föreslagna.

Under åberopande härav har statskontoret tillstyrkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Ester Edquist finge från och med dagen näst efter den, då avgång från tjänsten efter den 26 november 1932 uppnådd levnadsålder av 60 år komme att äga rum, under återstående livstiden åtnjuta pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 2,580 kronor årligen.

I likhet med myndigheterna anser jag skäligt, att Ester Edquist kommer i åtnjutande av pension av statsmedel, när hon lämnar sin befattning vid domkapitlet. I fråga om beräkningen av pensionsbeloppet och tidpunkten, från vilken pension må utgå, ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att amanuensen hos Uppsala domkapitel Ester Maria Heloise Edquist må från och med dagen näst efter den, då hon efter uppnådd levnadsålder av 60 år avgår från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 2,580 kronor.

*Departements-
chefen.*

15:o.

Ang.
pension åt
vaktmästaren
A. Johansson.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av rektorn vid högre allmänna läroverket i Skara till skolöverstyrelsen överlämnad skrift har vaktmästaren vid nämnda läroverk Alfred Johansson anhållit, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att bevilja honom pension från och med den 1 juli 1932 efter de grunder, riksdagen tidigare följt vid pensionering av vaktmästare vid högre allmänt läroverk.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Johansson, som är född den 20 juli 1863, alltsedan höstterminen 1895 tjänstgjort vid förutnämnda läroverk; att han fullgjort sitt arbete med trohet, ordning och samvetsgrannhet och i sällspord grad gjort sig förtjänt av förtroende; att han enligt läkarintyg på grund av sjukdom (åderförkalkning med yrsel och huvudvärk samt allmän kraftnedsättning) numera med svårighet kan sköta sin tjänst; samt att hans avlöningsförmåner under åren 1926—1930 uppgått till 3,084 kronor för år, dyrtidstillägg inräknat, jämte fri bostad om 2 rum och kök till ett beräknat hyresvärde av 500 kronor.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *skolöverstyrelsen* i skrivelse den 22 juli 1931 anfört, bland annat, att enligt ett av läroverksöverstyrelsen den 12 september 1911 avgivet förslag till läroverksvaktmästares pensionering, vilket legat till grund för åtskilliga av riksdagen beviljade pensioner åt sådana befattningshavare, Johanssons vaktmästarbefattning vid högre allmänna läroverket i Skara vore att hänföra till den pensionsklass, som överstyrelsen föreslagit för förste vaktmästare vid högre allmänt läroverk. Till vaktmästare av nämnda pensionsklass hade pension senast beviljats av 1931 års riksdag, då pension beviljades till, bland andra, vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Linköping C. J. Claeson (R. skr. nr 202:1931, punkt 60). För denne bestämdes pensionen till 1,584 kronor, d. v. s. det belopp, vartill en pension av 1,100 kronor — det pensionsbelopp, som av riksdagen beviljats till vaktmästare av ifrågasvarande pensionsklass i de fall, då vederbörande sökande uppnått en tjänsteålder av minst 30 år — uppginge vid omräkning efter de i kungörelserna den 15 juni 1922 (nr 360) och den 18 juni 1925 (nr 280) angivna grunder för bestämmande av nyreglerad pension. Med anledning härav syntes jämväl Johansson böra beviljas en pension av 1,584 kronor om året.

Skolöverstyrelsen har sålunda hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att Johansson finge från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från hans innehavande befattning ägde rum, under återstående livstiden från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,584 kronor.

Statskontoret, som den 8 augusti 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid biträtt skolöverstyrelsens hemställan.

I likhet med vad i ett flertal tidigare fall, senast vid 1931 års riksdag, ägt rum torde Johansson böra beredas pension av statsmedel enligt de av skolöverstyrelsen angivna grunderna.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Skara Alfred Johansson må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,584 kronor.

16:o.

I skrivelse den 20 augusti 1931 har *riksbibliotekarien* gjort framställning om beredande av pensioner åt extra befattningshavarna vid Kungl. biblioteket Lennart Höjer och Dagmar Elisabet Bergström.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att *Höjer*, som är född den 6 september 1862, erhållit anställning som extra, frivilligt biträde vid Kungl. biblioteket från början av år 1906; att han, då han ej avlagt erforderliga akademiska examina — han hade av hälsoskäl åtskilliga år tidigare avbrutit sina akademiska studier — icke kunnat vinna anställning som amanuens eller befordras till ordinarie tjänsteman; att han emellertid inom Kungl. biblioteket under hela sin tjänstetid i egenskap av läsesalsinspektör med för ordinarie tjänsteman föreskriven daglig tjänstgöringstid utövat den dagliga uppsikten över läsesalen och den däri studerande allmänheten samt handhaft därmed förenade expeditionsgöromål; att Höjer på grund av bristande tillgång på avlöningsmedel till år 1922 icke uppburit annan avlöning än gratifikationer vid skilda tillfällen; att han från och med år 1922 innehaft tjänsteställning såsom extra befattningshavare och därvid åtnjutit avlöning i 9:e lönegraden av den för icke-ordinarie tjänstemän vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, gällande löneplanen; samt att han icke innehar annan statstjänst eller åtnjuter pension för sådan tjänst.

Beträffande *Dagmar Elisabet Bergström* inhämtas av handlingarna i ärendet, att hon, som är född den 27 februari 1863, alltsedan början av år 1909 tjänstgjort såsom biträde vid den detta år i biblioteket inrättade, på extra stat uppförda katalogiseringsavdelningen och att hon därefter oavbrutet varit verksam inom denna avdelning; att hon från och med år 1922 varit placerad i 4:e lönegraden och från och med budgetåret 1930/1931 i 7:e löne-

*Departements-
chefen.*

*Ang.
pensioner åt
extra befatt-
ningshavarna
vid Kungl.
biblioteket
L. Höjer och
Dagmar
Elisabet
Bergström.*

graden av förut nämnda löneplan; att hon icke innehar annan statstjänst eller åtnjuter pension för sådan tjänst; samt att hon från Karlstads stifts lärares änke- och pupillkassa uppbär ett mindre årligt understöd å cirka 100 kronor.

Till stöd för sin framställning har riksbibliotekarien anfört, bland annat, att det tjänsteuppdrag, som Höjer innehade vid Kungl. biblioteket, vore i de stora utländska biblioteken överlämnat till en högre tjänsteman. För Kungl. biblioteket hade Höjers verksamhet varit av stor betydelse, då icke någon av bibliotekets i förhållande till det åvilande arbetet fåtaliga tjänstemän behövt tagas i anspråk för läsesalsinspektionen. Höjer hade städse med synnerlig plikttröhet och nit fullgjort sina åligganden i bibliotekets tjänst och institutionen stode till honom i verklig tacksamhetsskuld för hans oegennyttiga, mångåriga arbete. För sin framtida utkomst vore han efter erhållet entledigande från innehavande befattning fullständigt beroende av den pension, som kunde beviljas honom.

Dagmar Elisabet Bergström hade ävenledes städse med synnerlig nit och plikttröhet fullgjort sina tjänsteåligganden. Även hon vore i oundgängligt behov av den pension, som kunde komma henne till del.

Statskontoret, som den 2 september 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att, då ifrågavarande båda befattningshavare under lång tid med goda vitsord verkat vid Kungl. biblioteket och en var av dem inom kort vid framskriden levnadsålder nödgades lämna den anställning, som hittills givit medel till uppehållet, goda skäl syntes föreligga för utverkande av pensioner åt dem.

Såsom i liknande fall under senare år ägt rum, syntes vid beräkning av pensionsbeloppen kunna tagas såsom utgångspunkt de grunder för pensionering av icke-ordinarie befattningshavare, som föreslagits i det av särskilda sakkunniga den 29 mars 1927 avgivna betänkande angående ny civil pensionslag m. m. (exempelvis Kungl. Maj:ts prop. nr 124: 1930 om pension åt amanuensen E. Lindström och nr 50: 1931, punkt 22, om pension åt e. o. kanslibiträdet Alma Augusta Charlotta Byström), varvid det efter lönegrad och antal tjänstår beräknade beloppet borde, med hänsyn till att vederbörande icke haft att erlägga pensionsavgifter för sin pensionering, minskas med omkring en tiondel.

För Höjer, som åtnjöte avlöning i nionde lönegraden, skulle alltså beräknas ett pensionsunderlag av 1,920 kronor; och då han vid tidpunkten för avgången kunde räkna 26 tjänstår, syntes pensionsbeloppet för honom böra avpassas till $\frac{26}{35}$ av nämnda pensionsunderlag med reduktion av en tiondel och alltså förslagsvis bestämmas till 1,284 kronor.

Dagmar Elisabet Bergström åtnjöte från början av budgetåret 1930/1931 avlöning i sjunde lönegraden och hade under åren närmast därförut hänförs till fjärde lönegraden. För henne syntes hel pension få beräknas mot-

svara medeltalet av pensionsunderlagen för de fem sista åren före avgången eller alltså $\frac{3 \times 1,404 + 2 \times 1,644}{5} = 1,500$ kronor. Då hon vid avgången kunde räkna 23 tjänstår, borde pensionsbeloppet för henne bliva $\frac{23}{30}$ av 1,500 kronor med iakttagande av förenämnda reduktion och alltså kunna bestämmas till 1,032 kronor.

Statskontoret har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att ifrågavarande befattningshavare måtte från och med dagen näst efter avgången under återstående livstid få åtnjuta pensioner å allmänna indragningsstaten till årliga belopp, Höjer av 1,284 kronor och Dagmar Bergström av 1,032 kronor.

Med hänsyn till vad i ärendet upplysts anser jag skäl föreligga för att pension av statsmedel beredes ifrågavarande befattningshavare. Beträffande beräkningen av pensionsbeloppen biträder jag vad statskontoret härutinnan föreslagit. Pensionerna torde böra utgå från och med dagen efter den, då avgång från befattningarna äger rum, samt bestridas från allmänna indragningsstaten.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att extra befattningshavarna vid Kungl. biblioteket Lennart Höjer och Dagmar Elisabet Bergström må från och med dagen näst efter den, då de avgå från sina anställningar, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära pensioner till årliga belopp, Höjer av 1,284 kronor och Dagmar Bergström av 1,032 kronor.

17:o.

Med skrivelse den 31 augusti 1931 har *kanslern för rikets universitet* med anledning av en av det större akademiska konsistoriet vid universitetet i Lund, efter förslag av drätselnämnden vid sagda universitet, gjord framställning hemställt om proposition till 1932 års riksdag i fråga om beredande av en årlig pension å 660 kronor åt portvakten i universitetshuset i Lund Nils Jonsson Strand.

Ang.
pension åt
portvakten i
universitets-
huset i Lund
N. J:son
Strand.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Strand, som är född den 1 maj 1864, alltsedan den 1 september 1908 tjänstgjort som portvakt i universitetshuset i Lund; att denna befattning vid tiden för Strands antagande var uppförd å ordinarie stat med en avlöning i högsta lönegraden av 1,000 kronor, därav 750 kronor utgjorde lön; att avlöningen under tiden den 1 januari 1919—den 30 juni 1925 uppgick till högst 1,400 kronor, varav 1,050 kronor i lön; att 1925 års riksdag efter proposition av Kungl. Maj:t (Kungl.

Maj:ts prop. nr 115, sid. 303) uppfört befattningen å staten för universitetet i Lund med ett arvode av 1,800 kronor; samt att Strand för tiden den 1 september 1908—den 30 juni 1925 erlagt pensionsavgifter, vilka under räkenskapsåren 1919—1924/1925 efter ett pensionsunderlag av 1,050 kronor utgjort 31 kronor 50 öre om året; samt att han, därest tjänsten förblivit uppförd å ordinarie stat med nämnda pensionsunderlag, skulle hava ägt uppbära i pension 660 kronor $\left(\frac{22}{35} \times 1,050\right)$.

Drätselnämnden vid Lunds universitet har i sin framställning till det större akademiska konsistoriet till en början erinrat, att med hänsyn till nu ifrågavarande befattnings förändring från och med den 1 juli 1925 från ordinarie till icke-ordinarie pensionsavgifter icke uttagits av Strand efter sagda dag.

Det hade emellertid enligt nämndens mening tydligen ej varit avsett att genom förändring av befattningens karaktär betaga innehavaren av densamma rätten till pension. Särskilt orimligt skulle detta vara, om den nuvarande portvakten, som tidigare haft rätt till pension och under många år ($\frac{1}{9}$ 1908— $\frac{30}{6}$ 1925) erlagt pensionsavgifter, skulle gå miste om sin rätt härtill. Då Strand genom övergång till den nya staten, vartill hans medgivande visserligen erfordrades, skulle under sin tjänstetid erhålla något högre avlöning än förut och då han, med hänsyn till vad förut nämnts, måste kunna räkna med erhållande av pension jämväl i detta fall, syntes hans beslut i detta avseende icke böra lända honom till men.

Beträffande beloppet av pensionen syntes detta skäligen böra bestämmas till 660 kronor eller detsamma, som Strand skulle erhållit, därest han bibehållits vid sina anställningsförhållanden före den 1 juli 1925.

Kanslern för rikets universitet och det större akademiska konsistoriet i Lund hava i sina framställningar åberopat vad drätselnämnden i ärendet anfört.

Statskontoret, som den 22 september 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid yttrat, att på grund av vad handlingarna innehölle pension syntes böra beredas Strand, när han entledigades från portvaktssysslan. Mot det föreslagna beloppet syntes icke vara något att erinra. Statskontoret har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Strand finge från och med månaden näst efter den, då avgång från tjänsten ägde rum, under sin återstående livstid åtnjuta pension å allmänna indragningsstaten till ett belopp av 660 kronor årligen.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till de i ärendet åberopade omständigheterna anser jag skäligt, att Strand vid sin avgång från portvaktssysslan beredes pension av statsmedel. Mot det förordade beloppet, 660 kronor, har jag icke något att erinra.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att portvakten i universitetshuset i Lund Nils Jonsson Strand må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 660 kronor.

Jordbruksdepartementet.

18:o.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av länsstyrelsen i Västmanlands län med eget utlåtande den 13 oktober 1931 överlämnad skrift har domänintendenten i nämnda län Bengt Reinhold Wolffram anhållit att komma i åtnjutande av pension.

*Ang.
pension åt
domänintenden-
ten B. R.
Wolffram.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Wolffram, som är född den 13 maj 1864, sedan år 1908 skött domänintendentsbefattningen i Västmanlands län och senast den 19 december 1930 av Kungl. Maj:t förordnats att tillsvi vidare under år 1931 uppehålla samma befattning med skyldighet för honom därjämte att tillsvi vidare utföra utarrenderings- och besiktningsförrättningar samt ombudsmannaskap vid syner å kronans jordbruksdomäner i Gävleborgs och Kopparbergs län; samt att med befattningen varit förenat ett årligt arvode, som sedan år 1919 utgått med 3,800 kronor.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har i sitt utlåtande framhållit, att pension av statsmedel tidigare i ett flertal fall beviljats domänintendenter, som efter långvarig tjänstgöring avgått från befattningen. Pensionen hade under senare år pläгат bestämmas till 2,448 kronor om året.

Med hänsyn till Wolfframs långa tjänstetid, under vilken han städse sökt att efter bästa förmåga tillgodose statsverkets intressen, har länsstyrelsen tillstyrkt, att pension till ett belopp av 2,448 kronor om året utverkades åt Wolffram, att utgå från och med månaden näst efter den, då hans förordnande upphörde.

Domänstyrelsen, som avgivit utlåtande i ärendet den 22 oktober 1931, har därvid anfört, att styrelsen kunde vitsorda det synnerligen förtjänstfulla och plikttrogna sätt, varpå Wolffram städse fullgjort med sin befattning förenade åligganden. Med hänsyn till Wolfframs levnadsålder — 67 år — och hans långvariga tjänstgöringstid har domänstyrelsen för den skull hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1932 års riksdag medgiva, att Wolffram

finge från och med den 1 januari 1932 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 2,448 kronor.

Efter remiss har *statskontoret* den 31 oktober 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet och därvid framhållit, att, när domänintendent efter en tjänstetid av 20 år eller därutöver vid framskriden ålder lämnade sin befattning, pension hade pläгат utverkas åt honom. Pensionsbeloppet hade utan att avpassas direkt efter tjänstårens antal tidigare bestämts till 2,000 kronor, men under senare åren hade omreglerad pension — såsom framginge av 1931 års riksdags beslut i anledning av vad som föreslagits under punkt 13 i propositionen nr 153 om pension åt domänintendenten E. A. Lindblad — fastställts till 2,448 kronor. På grund härav och med hänsyn till vad handlingarna innehöller har statskontoret, som förutsatte, att Wolfframs förordnande såsom domänintendent komme att upphöra med utgången av år 1931, tillstyrkt framställning till riksdagen om beviljande av pension åt honom från och med den 1 januari 1932 i enlighet med domänstyrelsens hemställan.

*Departements-
chefen.*

I överensstämmelse med ämbetsverkens förslag tillstyrker jag, att pension av statsmedel utverkas åt Wolffram enligt förut angivna, under senare år i liknande fall tillämpade grunder. Pensionen torde böra utgå från och med den 1 januari 1932, vid vilken tidpunkt Wolfframs förordnande såsom domänintendent upphört, och utbetalas från allmänna indragningsstaten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att domänintendenten i Västmanlands län Bengt Reinhold Wolffram må, räknat från och med den 1 januari 1932, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 2,448 kronor.

19:o.

*Ang.
pension åt
domänintenden-
ten C. A.
N. F. Adler-
creutz.*

Med föranledande av en utav domänintendenten i Östergötlands län Carl August Nicolas Fredrik Adlercreutz gjord ansökning har *domänstyrelsen* i skrivelse den 20 oktober 1931 gjort framställning om beredande av pension åt Adlercreutz.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Adlercreutz, som är född den 27 maj 1863, från och med den 16 juni 1911 till och med den 31 december 1912 — med undantag av 14 dagar — efter särskilda förordnanden av Kungl. Maj:t uppehållit domänintendentsbefattningen i Östergötlands län under dåvarande domänintendents tjänstledighet för sjukdom; att han från och med den 1 januari 1913 oavbrutet skött ifrågavarande domänintendents-

befattning; samt att denna befattning varit förenad med ett arvode av för närvarande 4,500 kronor.

Domänstyrelsen har i sitt utlåtande framhållit, bland annat, att styrelsen kunde vitsorda det synnerligen förtjänstfulla och plikttrogna sätt, varpå Adlercreutz fullgjort de med befattningen förenade åliggandena, och har för den skull ansett, att Adlercreutz, vars förordnande såsom domänintendent i Östergötlands län tilländaginge den 31 december 1931, vid avgången från sin tjänst borde beredas pension å allmänna indragningsstaten. I anledning härav har domänstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Adlercreutz finge från och med den 1 januari 1932 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 2,448 kronor.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har, efter anmodan av domänstyrelsen yttrat sig i ärendet den 9 oktober 1931 och därvid för sin del tillstyrkt, att Adlercreutz måtte komma i åtnjutande av pension till skäligt belopp.

Statskontoret, som den 2 november 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att, enär av handlingarna inhämtades, att Adlercreutz vore 68 år gammal och vid utgången av år 1931, då hans förordnande upphörde, i 20 år innehaft förordnande såsom domänintendent, statskontoret finge, under åberopande av vad ämbetsverket anfört i utlåtande den 31 oktober 1931 i fråga om pension åt domänintendenten Wolffram, tillstyrka, att åtgärd vidtoges i enlighet med domänstyrelsens förevarande framställning.

Under åberopande av vad under nästföregående punkt anförts får jag tillstyrka, att pension av statsmedel beredes Adlercreutz från och med den 1 januari 1932, då hans förordnande såsom domänintendent upphört. Pensionen torde böra utgå med det av myndigheterna föreslagna beloppet, 2,448 kronor, och bestridas från allmänna indragningsstaten.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att domänintendenten i Östergötlands län Carl August Nicolas Fredrik Adlercreutz må, räknat från och med den 1 januari 1932, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 2,448 kronor.

20:o.

Ang.
pension åt
extra rit-
biträdet
Hilma Tony
Amalia Teng-
strand.

I skrivelse den 9 september 1931 har *lantmäteristyrelsen* med föranledande av en av extra ritbiträdet hos styrelsen fru Hilma Tony Amalia Tengstrand, född Örtengren, gjord ansökning hemställt om beredande av en årlig pension åt henne av 1,000 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att fru Tengstrand, som är född den 23 december 1873, från och med juli månad 1906 till och med april månad 1931 tjänstgjort som extra biträde hos *lantmäteristyrelsen* och därvid varit sysselsatt med kartritningsarbeten för styrelsens räkning; att hennes avlöning, som till en början utgjort omkring 50 kronor för månad, successivt ökats och för åren 1917—1930 i medeltal utgjort 1,883 kronor för år räknat; att hennes arbete städse varit prägladt av stor noggrannhet och plikttröhet; samt att hon enligt läkarintyg på grund av sjukdom (svårartad muskel- och nervreumatism) sannolikt kommer att för framtiden vara oförmögen till arbete hos styrelsen.

Lantmäteristyrelsen har till stöd för sin framställning anfört, att, då fru Tengstrand nödgats på grund sjukdom sluta sin statsanställning, det torde få anses förenligt med billighet och rättvisa samt även vara överensstämmande med den uppfattning, som under senare åren vunnit allt större stadga inom förvaltningen, att hon finge komma i åtnjutande av något årligt bidrag av statsmedel

Beträffande beloppet av en eventuell pension, syntes detta med hänsyn därtill, att fru Tengstrand tjänstgjort endast 25 av eljest föreskrivna 30 tjänstår, och i anslutning till gällande pensionsbestämmelser för civila tjänstinnehavare böra beräknas till $\frac{25}{30}$ av den med en tredjedel reducerade sammanlagda årsinkomsten av 1,883 kronor, som hon i medeltal haft under de senaste 14 åren, eller således till 1,046 kronor för år. Då hon såsom icke-ordinarie befattningshavare icke erlagt några pensionsavgifter, ansåge *lantmäteristyrelsen*, att pensionsbeloppet lämpligen borde avkortas till omkring 1,000 kronor för år räknat. Vidare hade dyrtidstillägg icke utgått å den förut beräknade årsinkomsten annat än för åren 1918—1921, varför styrelsen hölle före, att å ifrågavarande belopp av 1,000 kronor dyrtidstillägg icke borde utgå.

Med anledning av vad sålunda anförts har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t ville hos riksdagen utverka pension åt fru Tengstrand till belopp av 1,000 kronor, att utgå från och med den 1 juli 1931.

Statskontoret, som den 13 oktober 1931 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört, att fru Tengstrand visserligen ännu icke uppnått den levnadsålder av 60 år, som i allmänhet gällde såsom pensionsålder för

kvinnliga befattningshavare, men då hon efter 25-årigt, synnerligen väl vitsordat arbete såsom ritbiträde hos lantmäteristyrelsen nödgats lämna denna sin anställning på grund av sjukdom, som enligt läkares intyg sannolikt komme att göra henne för framtiden oförmögen till sådant arbete, det syntes vara skäligt, att någon pension av statsmedel bereddhes henne. Vad beträffade det föreslagna beloppet, 1,000 kronor, ville statskontoret framhålla, att det samma, med hänsyn därtill att dyrtidstillägg därå icke skulle åtnjutas, icke kunde anses för högt tilltaget utan snarare förefölle att vara väl lågt i förhållande till vad sökanden i medeltal för de sistförflutna fem kalenderåren åtnjutit i ersättning för sitt arbete (1926: 2,039 kr.; 1927: 2,349 kr.; 1928: 2,132 kr.; 1929: 1,714 kr. 50 öre; och 1930: 1,573 kr.). Då här även i fråga om vederbörandes ekonomiska ställning föreläge ganska likartade omständigheter med dem, som föranledde 1929 års riksdag att i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 211 bevilja e. o. kanslibiträdet Anna Scherdin pension till belopp av 900 kronor, ville statskontoret föreslå, att samma belopp beviljades sökanden, med rätt att därå i likhet med pensionärer i allmänhet åtnjuta dyrtidstillägg. Härigenom skulle förmånen för sökanden med då gällande dyrtidstillägg bliva ungefär 60 kronor större för år räknat än med tillämpning av lantmäteristyrelsens förslag.

Statskontoret har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att sökanden finge från och med den 1 juli 1931 under sin återstående livstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 900 kronor årligen.

I likhet med myndigheterna anser jag skäligt, att fru Tengstrand, sedan hon efter nära 25-årigt arbete i statstjänst på grund av sjukdom nödgats lämna sin anställning hos lantmäteristyrelsen, må komma i åtnjutande av pension av statsmedel. I fråga om storleken av den pension, som således torde böra tillerkännas fru Tengstrand, ansluter jag mig till statskontorets förslag. Pensionen torde böra utgå från och med den 1 juli 1931 samt bestridas från allmänna indragningsstaten.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att extra ritbiträdet hos lantmäteristyrelsen fru Hilma Tony Amalia Tengstrand, född Örtengren, må, räknat från och med den 1 juli 1931, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

*Departements-
chefen.*

Handelsdepartementet.

21:o.

Ang. pension
åt förre extra
läraren vid
navigationsskolan i Göte-
borg J. E. L.
Selander.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har förre extra läraren vid navigationsskolan i Göteborg Johan Enoch Ludvig Selander anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Selander, som är född den 2 oktober 1866, från och med höstterminen 1903 till och med vårterminen 1931 eller sålunda under 28 läsår i följd tjänstgjort såsom extra lärare vid olika navigationsskolor, nämligen läsåren 1903/1904—1911/1912 vid navigationsskolan i Stockholm, läsåren 1912/1913 och 1913/1914 vid navigationsskolan i Härnösand samt läsåren 1914/1915—1930/1931 vid navigationsskolan i Göteborg; att han huvudsakligen bestritt undervisning i matematik och författningskunskap; att hans undervisningsskyldighet vid navigationsskolan i Stockholm med omkring 2 lektionstimmar i veckan understigit lägsta undervisningstid för ordinarie lärare men att hans undervisningsskyldighet därefter beträffande timantal i medeltal för vecka och läsår icke understigit vissa ordinarie lärares och under åtskilliga läsår (höstterminen 1921—vårterminen 1926 samt höstterminen 1929—vårterminen 1931) överstigit det högsta timantalet för ordinarie lärare; att Selander från och med höstterminen 1912 i medeltal för varje läsår i arvode åtnjutit 3,546 kronor (förutom tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg efter för oreglerade verk gällande grunder); att arvodet, inklusive tillfällig löneförbättring, uppgått till 4,880 kronor under vart och ett av läsåren 1921/1922—1925/1926, 3,700 kronor under läsåret 1926/1927, 4,000 kronor under läsåret 1927/1928, 3,877 kronor under läsåret 1928/1929 samt 4,880 kronor under vardera läsåret 1929/1930 och 1930/1931; att Selander i samband med den av 1931 års riksdag beslutade omorganisationen av navigationsskolorna blivit uppsagd från sin befattning med utgången av juli månad 1931; att Selander före anställningen vid navigationsskolorna under tio år tjänstgjort vid marinen samt avlagt underofficers- samt styrmans- och sjökaptensexamen; samt att han under åren 1904 och 1905 under sammanlagt 7 1/2 månader uppehållit förordnanden såsom post-expeditör vid centralpostkontoret i Stockholm.

Föreståndaren för navigationsskolan i Göteborg har i ett handlingarna närslutet, den 8 februari 1931 dagtecknat intyg anført, bland annat, att medeltalet av Selanders undervisningstimmar för vecka och helt läsår under tjänstgöringen vid navigationsskolorna i Härnösand och Göteborg kunde anses fullt motsvara den undervisningsskyldighet, som ålåg ordinarie lärare inom navigationsavdelning, samt icke obetydligt överstege det antal undervisningstimmar, som vore föreskrivet för ordinarie lärare

vid maskinistavdelning. Då Selander på ett utmärkt sätt utfört sina tjänsteåligganden, ansåge navigationsskoleföreståndaren fullgoda skäl föreligga för beredande av pension åt Selander.

Kommerskollegium har den 11 mars 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet och därvid — under erinran, bland annat, att vissa av de adjunksbeställningar, för vilka anslag äskats i propositionen nr 124 till 1931 års riksdag angående anslag för budgetåret 1931/1932 till undervisningsanstalterna för sjöfart, vore avsedda för undervisning i ämne och klasser, däri Selander förut undervisat — hemställt, att Kungl. Maj:t måtte göra framställning till riksdagen om beredande åt Selander av årligt understöd med belopp, som kunde anses skäligt.

Statskontoret, som avgivit infordrat utlåtande i ärendet den 22 maj 1931, har därvid anfört följande:

Kungl. Maj:t och riksdagen hade i ett stort antal fall behjärtat framställningar om pension å allmänna indragningsstaten åt befattningshavare i statens tjänst, vilka icke innehaft ordinarie anställning och därför icke kunnat bliva delaktiga av pension enligt föreskrifterna i den civila pensionslagen eller andra dylika pensioneringsgrunder. Vid sådant förhållande och då Selander varit i statens tjänst under 38 år, därav under 28 läsår såsom extra lärare vid navigationsskola med så omfattande tjänstgöring, att befattningen kunde beräknas hava upptagit hans huvudsakliga verksamhet, syntes det skäligt, att någon pension av statsmedel bereddes sökanden, när han vid snart uppnådda 65 levnadsår eller samma ålder, vid vilken ordinarie lärare vid navigationsskola vore skyldig att avgå från tjänsten, komme att lämna sin anställning i sammanhang med genomförandet av en omorganisation av undervisningsanstalterna för sjöfart.

Vid bestämmandet av pensionsbeloppet syntes man vid det förhållande, att sökandens tjänstgöring i allmänhet varit minst lika omfattande som den undervisningsskyldighet, vilken ålåg en ordinarie lärare i maskinlära, kunna såsom utgångspunkt taga vad som i pension tillkomme sådan lärare med lika lång tjänstetid i statstjänst som sökanden. Pensionen för en sådan lärare skulle utgöra 3,200 kronor, vartill skulle komma förhöjningar enligt kungörelsen den 18 juni 1925, nr 280, med tillhoppa 448 kronor, så att pensionsförmånen, utom dyrtidstillägg, skulle belöpa sig till 3,648 kronor för år. Någon reduktion av beloppet borde i enlighet med vad som plägade ske vidtagas med hänsyn till att pensionsavgifter icke erlagts. Ett pensionsbelopp av 3,000 kronor syntes på grund härav vara lämpligt. Till ungefär samma belopp komme man, om man utginge från den avlöning jämte tillfällig löneförbättring, som sökanden åtnjöte, och såsom pensionsunderlag beräknade $\frac{2}{3}$ därav samt med sålunda erhållet belopp vidtoge en liknande reducering som nyss nämnts.

Statskontoret har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Selander finge från och med månaden näst efter erhållet entledigande från extra läraranställningen vid Göteborgs navigationsskola under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension å 3,000 kronor.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till Selanders långa tjänstetid samt vad i ärendet blivit upplyst rörande omfattningen av hans undervisningskyldighet anser jag i likhet med ämbetsverken, att Selander bör komma i åtnjutande av pension. Jag tillåter mig härvid framhålla, att, enligt vad jag inhämtat, allenast i något enda ytterligare fall extra lärare vid navigationsskola kan åberopa sådan tjänstgöring, att beredande av pension synes kunna ifrågakomma.

På grund av vad sålunda anförts och då jag anser mig kunna biträda statskontorets förslag beträffande pensionsbeloppets storlek, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre extra läraren vid navigationsskolan i Göteborg Johan Enoch Ludvig Selander må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnat sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna in-
dragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,000 kronor.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—21:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.